

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus VI. Ad argumenta sententiæ contrariæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

mus) opinio, quæ docebat, annuæ communionis præceptum impleri posse communionem sacrilega, adeo erat communis inter Theologos, ut vix jam aliquis inveniretur, qui illam absolute veram, ne dum probabilem esse negaret. Denique consequentia recta est, nisi cui fortè negare libeat, Theologos hujus temporis errare posse, sicut potuerunt, & re ipsa erraverunt Theologi temporis præcedentis. Consequens demum contradictorium est communis assertionis Recentiorum.

Evidens ergo sit, & firmiter tenendum contra modernos Probabilistas, non omnem opinionem alicujus, vel plurium gravium Doctorum humanæ libertati faventem, etiam si ut improbabilis à cæteris non rejiciatur, esse regulam sufficientem ad licitè, & honestè operandum.

ARTICULUS VI.

Ad argumenta sententia contraria.

40. **A**D primum respondetur, D. Thomam in eo loco (sicut & alias nunquam) non modò assertionem illam non tradere, immò expressè docere oppositum. Nempe in corpore articuli, cum præmisisset, auditores Doctorum Sacra Scripturæ absque periculo amplecti posse diversas opiniones eorum, siquidem neque ad fidem, neque ad bonos mores pertineant, subjungit, *In his verò, quæ pertinent ad fidem, & bonos mores, nullus excusatur, si sequatur erroneam opinionem alicujus Magistri: in talibus enim ignorantia non excusat.* Vide, quàm longe sit à mente D. Thomæ benigna sententia, quæ vocant, maximè verò, quam refellimus modò universalis Recentiorum assertio; pro qua tamen adducitur S. Doctor verbis expressis in argumento.

41. Ad secundum admittimus definitionem illam opinionis proba-

bilis in recto, & sano sensu intellectam. Negamus autem auctoritatem unius viri gravis, ac docti, immò etiam plurimorum, universaliter, & ubique, esse fundamentum non leve. Paritas verò adjuncta, si procedat de aliquo casu speciali, pro quo nihil habeamus in oppositum, vera est, sed non opportuna. Si verò generaliter procedat, sicut procedit Recentiorum assertio, dicimus, paritatis assumptum non minus esse falsum, quàm assertionem ipsam; unde contra adversarios facile retorquetur. Certè, si viro illo alioqui fide digno aliquid Romæ contigisse attestante, duo alii, vel plures non minoris auctoritatis oppositum attestarentur, testimonium ipsius pro illis circumstantiis non censeretur magni momenti, neque possemus illi præbere fidem, saltè secundum regulas prudentiæ.

42. Ad tertium dicimus, documentum Philosophi acceptum in sensu legitimo, & intento ab ipso Philosopho, esse verissimum, ac prudentissimum; in sensu verò intento à Recentioribus, nec veritati, nec prudentiæ congruere. Rogo enim, cur dictis sapientum, qui nobis aliquid licere negant, similiter non sit standum, præsertim quando sunt numero plures, vel auctoritate potiores? Numquid soli sapientes sunt, & eorum dicta attendenda, qui nostræ liberrati opinionem faventem docent; qui verò pugnant pro lege Dei, neque sapientes sunt, neque audiendi? Certè sapientia hæc saperet nimium carnis sapientiam.

43. Rogo iterum, quid nobis sit faciendum, si vir alioqui sapiens, ac prudens doceat nos opinionem tenuiter probabilem? Quid, si erroneam? Neque enim puto Recentiores negabunt, viros alias sapientes, & sapientissimos, aliquando posse desipere. Dicent, illius dictum contemnendum omnino, neque documentum Philosophi in eo eventu locum habere. Rectè. Sed cur tantundem

D re-

reponere nobis non liceat? Nempe sapientium dictis tunc solum esse standum, quando rationi, dictisque aliorum æquè sapientium, aut fortè sapientiorum, repugnare non viderimus; quo certè nihil æquius, rationive conformius.

44. Ex his patet responsio ad testimonium, in argumenti confirmationem ex Augustino acceptum. Ad quod item possemus multa reponere ex Augustino ipso. Sed quia appellatio ista ad sapientes, atque prudentes, quæ nobis valdè placet, si legitimè interponatur, admodum frequēs est, & familiaris Probabilistis, adedut in ea tandem totam litis spem reponant, fusiùs nobis de illa infra tractandum erit, & ideo modò dicta sufficiant.

45. Ad primum respondemus similiter, constare jam, quo sensu possimus, ac debeamus, sapientes, ac prudentes consulere, & eorum dictis stare. Nec dicimus, debere nos consulere sapiētes omnes, sed juxta qualitatem, difficultatem, & reliquas actionis circumstantias, prudentiæ leges esse tenendas, & diligentiae modum in inquirenda veritate taxandum.

46. Verum quid dicent Probabilistæ de iudice in ferenda sententia, aut de Ministro Sacramentorum in ipsis conficiendis, aut conferendis? Numquid debent sapientes, ac prudentes omnes consulere in cunctis dubiis sibi occurrentibus, in quibus, magno Dei beneficio, constat jam nobis nō esse licitum usum opinionis ullius, quæ sit æquè, aut minus probabilis? Profectò prudens quisque (ut pro omnibus respondeamus) in negotiis humanis magni momenti, neque consulit omnes sapientes, neque fudit dicto cuiuslibet. Cur ergo in solo negotio salutis, licet omnes consulere non debeamus, cuiuslibet dicto fidemus? Numquid res temporales, & caducas pluris debemus facere, quàm æternas, & in illis, secus in istis, errores diligenter

cavere? Hæc enim verò non hominis Christiani, quinimmò neque hominis prudentia esset, sed turpis potius, atque beluinus alicujus Athei error.

47. Demum ad argumētum reflexum Probabilistarum respondemus, hujusmodi argumenta parvi nobis momenti esse. Sanè fallacia istius argumētationis facilè, & multipliciter posset hic demonstrari, nisi de illa postea ex professō dicendum esset. Ad ostendendam ergo inanitatem hujus, atque similium reflexionum, hæc unica retorsio modò sufficiat: omnis opinio, quam multi Auctores graves (pone viginti, vel triginta, vel plures) absolutè docent ut veram, secundum omnes Probabilistas procul dubio, & certissimè est probabilis, adedque recta operandi regula: sed opinio, quam multi Auctores graves, etiam viginti, vel triginta, vel plures, absolutè docent ut veram, potest esse tenuiter probabilis, vel prorsus improbabilis, vel etiam animabus noxia, scandalosa, & perniciosa in praxi, ut non semel de facto contigit: ergo opinio tenuiter probabilis, vel prorsus improbabilis, &c. secundum omnes Probabilistas procul dubio, & certissimè probabilis est, adedque recta operandi regula. En tibi argumentum reflexum, quod Recentiores Probabilistæ demonstrativum passim appellant. Vide precor, quàm rectam, quàmque Catholicam regulam honestatis demonstret.

48. Illam ergo vulgarem propositionem, *quid quid multi graves Auctores docent licitum esse, verè licitum est, vel est certò probabile, licitum esse*, etiam cum restrictionibus, quas Recentiores adhibent, & nuper recensuimus, non esse veram, sed verè miserandam, & quæ infinita mala, & deplorandam morum stragem in Christianum Populum invehit, omnia argumenta nostra convincunt. Frustrà ergo recurritur ad reflexiones ruinoso fundamēto sub-

ni-

nixas, quæque revera non aliud sint, quam ædificia quædam speciosa, & magnifica, inania tamen, & apparentia, super mobili arena, vel ipso in aere sumptuosè constructa. Porro falsum fucari, pingive potest, ut verum appareat: ut verum sit, fieri nunquam potest.

ARTICULUS VII.

Corollaria pro praxi.

49. **E**X hujus igitur controversiæ doctrina deduces primò, nullum esse Doctorem particularem (excipio modò SS. Ecclesiæ Patres, quos reliquis annumerari non decet, & de quibus quid sit tenendum, alibi à nobis determinandum est) quantumcumque doctum, ac pium, cujus opiniones morales generaliter assumi possint, ut regula sufficiens ad honestè operandum, itaut ipsius opinionem sequendo, hoc solo titulo, & absque alio ullo veritatis examine, honestè quis egisse censeatur.

50. Illatio patet evidenter ex dictis: quia nullus Doctor particularis est, qui aliquando errare non possit; neque enim potest mētiri, qui dixit, *Est autem Deus verax: omnis autem homo mendax*: immò, qui aliquando non erret, ut experientia ipsa demonstrat, *Quia non est hominis* (inquit D. Angelicus) *ut nihil à mente ejus excidat*. Contingere ergo potest, & quandoque continget, ut Doctor ille, quantumvis gravis, revera decipiatur, ut homo, & doceat opinionem non solum falsam, sed etiam improbabilem, ac perniciosam. At hujusmodi opinio secundum omnes non potest esse regula honestatis: ergo nullus est Doctor particularis, quantumcumque doctus, ac pius, cujus omnis opinio absque ulteriori veritatis examine assumi generaliter possit, ut regula sufficiens ad operandum.

51. Hinc secundò deduces, nec tutò, nec prudenter procedere, ne-

que fatis curare propriæ, aut alienæ salutis negotium, Confessarium, qui ex brevi quadam Summa casuum conscientiæ, quam unicè revolvit, & familiarem habet, omnia sibi occurrentia dubia resolvit, si quidem resolutio suæ, aut alienæ libertati faveat, à legi quæ observantia deobliget. Denique iste laxiorem adhuc, & minùs tolerandam regulam sequitur, quàm sit regula Recentiorum à nobis proximè reprobata. Immò laxiorem adhuc eo articulo, *Si liber sit alicujus junioris, & moderni, debet opinio censeri probabilis, dum non constat rejectam esse à Sede Apostolica, tanquam improbabilem*, qui est 27. ab Alexandro VII. damnatus: nam Summa illa, nisi sit modernissima, aliquam forte, aut plures continebit propositiones, non solum improbabiles, ac damnabiles, sed etiam expressè damnatas.

52. Sed en Parochus iste, seu Confessarius, opponit nobis, quod millies audivimus. Quamvis opinio aliqua meæ Summæ appareat mihi falsa, aut improbabilis, potero tamen ego ita mecum discurrere prudentissimè: Auctor hic procul dubio fuit multò me sapientior, ac prudentior: dubium hoc ex professo resolvit: utriusque partis momenta ferio, ut credendum est, maturèque libravit: ratiunculas, quæ mihi contra opinionem ejus occurrunt, ipse, ut credere debeo, vidit, atque despexit: quorsum ergo tantillum judicium meum ipsius judicio præponam cōtra præceptum Dei admonentis, *Ne innitaris prudentiæ tuæ*? Hæc certè nimia foret, ac superba præsumptio. Ergo tutò, ac prudenter, immò multò prudentius, meà despectâ, hujus Auctoris opinionem amplector:

53. Insignis hæc modestia, & larvata docilitas, quæ multos decipit non admodum invitos, nec nimis deceptionem timentes, aliud non est, si larva detrahatur, quàm ille aurium pruritus, quem prædixit Apostolus, *Coacervabunt sibi Magi-*

D 2 *sros,*

Ad Roma.
3.

D. Tho. in
Ethi. 7. c. 1.

2. ad Ti.
moth. 4.